

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beretning

om

det Kongelige Blinde-Institut

for

Skoleaaret 18⁶⁷/68.

af

J. Moldenhawer,

Forstander.

Kjøbenhavn.

Trykt hos S. S. Schultz.

1868.

Indledende Bemærkninger.

Blindeopdragelsen kan forsaavidt med Rette kaldes en Barmhertighedsgjerning, som det er den christelige Barmhertighed, der har kaldt den tillive, og at det er en Gjerning, der ikke kan trives uden at ledes af Barmhertigheden. Dog er denne ikke ene om at bære den; thi det er tillige et practist Formaal, der har Betydning for Samfundet, da det gaaer ud paa at gavne en talrig Klasse af dets Medlemmer og derved ogsaa selve Samfundet. Det er derfor fuldkommen berettiget, at Staten, det Offentlige, tager sig af dette og lignende Formaal. At de i Regelen fra først af udgaae fra private Bestræbelser, er jo en ligefrem Følge af, at enhver Tid har sine Opgaver at løse; at Tidens Fylde er kommen for en saadan, finder da sit Udtryk deri, at de private Bestræbelser finde saamegen Understøttelse og saa stor Udbredelse, at Opgavens Betydning kan siges at have vundet almindelig Anerkjendelse; men da er ogsaa Tiden kommen for Staten til at tage sig af den. Naar dette skeer, vindes derved en stor Fordeel for Sagen, idet dens Fremtid bliver sikket, og den tidligt eller seent maa skee Fyldest paa en mere tilfredsstillende Maade, en saadan som er Staten værdig.

Hvad saaledes specielt Blindeopdragelsen angaaer, saa kunde denne være et privat Anliggende, saalænge den befandt sig paa Forsøgenes Stadium; men saasnart disse vare overstaaede, saasnart den Blindes Ret til en efter hans særegne Tilstand afpasset Underviisning var anerkjendt, da det ikke længere hed: Hvorledes skal den Blinde oplæres? — men: Hvorledes skal man skaffe alle Landets Blinde fornøden Underviisning? Hvorledes skal man saameget som muligt stille denne Klasse af Mennesker paa lige Trin med de Seende? — da viste det sig, at de private Bestræbelser ikke vare tilstrækkelige, da maatte Staten træde til. Imidlertid har heller ikke Staten endnu løst Opgaven, ja paa de fleste Steder er det saa sørgeligt ringe en Deel deraf, som er udført, at det, der hidtil er skeet, endog staaer tilbage for Resultatet af de private Bestræbelser i Associationernes og de private Foretagenders Eldorado, England. Kun i enkelte mindre Stater, som Holland, Sachsen, Danmark, har hidtil Staten stillet sig Opgaven i hele dens Omfang, saaat man har kunnet nærme sig til dens Løsning. I de større Stater, som Frankrig, Østerrig, Preussen, hvor Staten ligeledes

har taget sig af de Blindes Oplærelse, er det kun et ganske lille Antal, der nyder Godt deraf.

Her i Danmark havde man i sin Tid beregnet, at et Institut paa 60 Elever vilde være tilstrækkeligt til at oplære alle Landets blinde Børn, forsaavidt disse kunde ventes anmeldte, eller turde anses for skikkede til Oplærelse; men efterat Indberetningerne om Blinde i de forskjellige Stifter ere blevne mere fuldstændige, har Statistiken givet det Resultat, at et Institut paa 90 à 100 Elever nærmere vilde svare til Landets Behov.*)

Derfor altsaa Staten skal holde det Løfte, der ved Oprettelsen af det nye Blindeinstitut indirecte blev givet Landets Blinde, er en Udvidelse deraf bleven til en Nødvendighed. De mange Aspiranter, der vente paa, at Elevpladser skulle blive ledige, ere et yderligere Vidnesbyrd i samme Retning.

At Opdragelse er noget Uundværligt for Menneskene, derom ere Alle enige; men hvorledes denne skal ledes, og hvormeget eller hvorlidt den skal gribe ind i Børnets Udvikling, derom hersker der de forskjellige Meninger, og derom opnaaes sikkerlig aldrig Enighed; men stille vi os overfor det blinde Barn, da hersker der forsaavidt Enighed iblandt Pædagogerne, som alle erkjende Nødvendigheden af en gennemgribende Behandling, der langt fra at skulle udvikle og opelske det for „den Blinde“ som Saadan Eiendommelige, det der adskiller ham fra hans seende Medmennesker, tvertimod har til Opgave at udjevne denne Modfæjning og at nærme ham saameget som muligt til dem, for saaledes at gjøre ham mere skicket til at færdes i Verden.

Der stilles derfor ved ethvert Skolefag i et Blindeinstitut den dobbelte Fordring, at det skal behandles saaledes, at det bliver tilgængeligt for den Blinde paa en saadan Maade, at det klart opfattes, og at det tillige nærmer ham saameget som muligt til den almindelige Bevidsthed og Forestillingskreds, — ved ethvert reent practisk Færefag den, at det skal tilegnes paa den for Blindheden bedst egnede Maade, men tillige, at det skal læres saaledes, at den Blinde saavidt muligt kan tilfredsstille de sædvanlige Krav, der gjøres til Faget.

---

*) Sejr. Nordist Tidsskrift for Blinde-, Døstumme- og Idiotskolen, 1. Aargang Pag. 97 o. f.

Medens der med Hensyn til den egentlige Skoleunderviisning og den dertil knyttede Opdragelse kun kan være Tale om en supplerende Omsorg for de blinde Børn forud for Optagelsen i Institutet, som en Forberedelse dertil, — saa stiller Sagen sig ganske anderledes med Hensyn til den reent practiske Uddannelse; thi her kan man med god Grund opfaste det Spørgsmaal: Kan en Opdragelsesanstalt fuldstændig løse den Opgave, at uddanne de Blinde til Livets Gjerning, til et Livserhverv, det være sig som Haandværkere eller som Musikere? Hvad Musikken angaaer, da er Blindeinstituttet istand til at løse Opgaven, fordi Eleverne deri undervises enkeltviis, og Arbeidets Alvor udelukkende beroer paa den Enkeltes Flid, idet han kan passe sine Studier ubekymret om og uberørt af, hvad der foregaaer omkring ham. Men Haandværksarbejderne ere ikke stillede saaledes. Ligesaa vist som den Blinde i Regelen ikke kan lære en Profession under almindelige Forhold, og denne Underviisning derfor nødvendigviis maa henvises til Blindeinstitutterne, ligesaa vist kan den Veiledning i et Haandværk, som kan gives i Opdragelsesanstalten, ikke i alle Henseender erstatte den, der bliver en seende Lærling til Deel i hans Læretid. Da det nu paa den ene Side er forbunden med store Vanskeligheder og Ulempen, i Regelen ogsaa med ikke ringe Bekostninger, at faae en Blind, om han end er nok saa godt forberedt i sit Haandværk, anbragt i Arbejde hos en seende Mester forat faae det forretningsmæssige Greb paa Arbejdet, og gjøre Bekjendtskab med dets Alvor som Livserhverv, og da det paa den anden Side er for meget forlangt, at et ungt blindt Menneske paa 18 à 20 Aar, ligesom han har forladt Opdragelsesanstalten, uden nogenformhelt Overgang skal gaae ud i Livet som sin egen Mand, som den, der ganske er anvist paa sine egne Evner og Hjælpekilder, — synes det at være en nødvendig Fordring, at der dannes et Overgangsled fra Skolen til Livet. Dette maatte da blive en technisk Lærestanstalt, indrettet som en Arbejdsanstalt i Ordets sande Betydning, hvor baade Fliden og Dygtigheden fandt sin Løn. I de fleste Arbejdsanstalter har man fulgt det Princip, at give Begynderen høiere Løn, end der vilde tilkomme ham efter hans Arbejdes Værd, saaledes at den bliver tilstrækkeligt til et tarveligt Underhold, men aldrig saa høi, som den kan blive ved fortsat Flid og Fremgang. Heri synes at være funden en practisk Løsning af Problemet. I Skotland, ligesom ogsaa paa flere Steder i England begyndte man med Oprettelsen af Arbejdsanstalter og lod Skolen følge efter, her i Danmark har man

ligesom i Frankrig og Tyskland begyndt med Skolen — det gjælder da om at lade Arbeidsanstalten følge efter.

Bør en saadan technisk Bæreanstalt helst bestaae særskilt, eller kunde den muligviis med Fordeel sættes i Forbindelse med Blindeinstituttet? Snden vi besvare dette Spørgsmaal, ville vi først gjøre det tydeligt for os, at de Blinde ved Afgangen fra Instituttet ere stillede indbyrdes meget forskjelligt. Vi maae for det Første skjelne mellem dem, der fra Instituttet vende hjem til deres Commune, og dem, der høre hjemme i Kjøbenhavn, og dernæst mellem de mandlige og de kvindelige Blinde.

For de talrige mandlige Blinde, der leve i Hovedstaden, vil det være en sand Betsignelse, naar den af „Foreningen for at fremme Blindes Selvvirksomhed“ paatænkte Plan kommer til Udførelse, ifølge hvilken der vil blive indrettet et Arbeidslocale i Forbindelse med et Udsalg for Blindes Arbeider. Her ville Kurvemagere, Maatteflettere, Børstenbindere og andre Haandværkere, hvis Arbeide udføres i Huset, finde Anbringelse, og et saadant Fælledsværksted kan vel ogsaa, i Righed med den i London af „Foreningen for at fremme de Blindes almene Vel“ (Association for promoting the general welfare of the blind) oprettede Anstalt, foruden de Haandværk, der læres i Blindeinstituttet, optage enkelte Industrigræne, der kunde tjene til at give blinde Mænd Arbeide, naar der ikke er Noget for dem at gjøre i deres Profession.

De blinde Piger, der ikke have noget Hjem at tye til, eller som savne Arbeide i Hjemmet, bør helst anbringes i Aflyer som de nord-americanske Homes (Hjem), hvor der anvises dem en bestemt Gjærning svarende til Enhvers Evne og Ouelighed. Det maa glæde enhver Ven af de Blinde at erfare, at Selskabet „Kjædens“ Arbeids- og Forsørgelses-Anstalt nu, samtidig med at den udvides, vil blive indrettet i Righed dermed, idet der tillige alt tidligere er taget den Bestemmelse, at der udelukkende skal optages blinde Piger.

Men nu staae endnu de mandlige Blinde tilbage, der senere vende hjem til Communerne. Bør disse helst, efter Afgangen fra Instituttet, saalange de opholde sig her til deres videre practiske Uddannelse, anbringes i et „Hjem“ eller Aflyt som det af Kjædeselskabet oprettede? eller bør de hellere sættes til Arbeide iblandt det ovenfor omtalte Fælledsværkstedes selvstændige Arbeidere og tage Ophold i dets Nærhed, enten i Familier, eller samlede som Contubernaler? eller endelig bør de helst forblive i umiddelbar Berøring med Blindeinstituttet og staae under dets faderlige Tilsyn, indtil de vende hjem? Den første af de tre nævnte Anbringelsesmaader (Aflyt) medfører for det Første

den væsentlige Ulempe, at den saa saare let antager Characteren af en midlertidig Forsøgelse og saaledes langt fra at fremme det ovenfor opstillede Formaal, Udviklingen af practisk Dgthighed og Selvstændighed, tværtimod kom til at forvænne den unge Blinde og bringe ham til at stole for meget paa Andre og forlidt paa sig selv. Hertil kommer endnu, at det er en meget kostbar Maade at ordne Sagen paa.

Den anden Anbringelsesmaade nder den store Fordeel, at den Blinde kommer til at arbejde sammen med øvede og duelige Arbeidere, der drive deres Haandværk som et Livserhverv, og at han saaledes virkelig kommer til at gjøre Bekjendtskab med Arbeidets reent practiske Side, medens til Gjengjæld en fortsat Forbindelse med Opdragelsesanstalten nder væsentlige Garantier med Hensyn til den Blindes sædelige Vandel og hele øvrige Forhold. Hovedvanskeligheden ved de udtrædende Elevers midlertidige Beshjæftigelse ved en med Blindeinstituttet forbunden Arbeidsanstalt vil være de dertil udkrævede store Materialudgifter. Denne vilde imidlertid tildeels kunne fjernes derved, at en Deel af Indtægten af de Blindes Arbeide benyttedes dertil.

En anden Vanskelighed vilde ligge i Maaden, hvorpaa de Blinde skulde anbringes. I denne Henseende vilde det vist vise sig hensigtsmæssigt at lade dem vedblive at staae i et nærmere Forhold til Institutet, saaat de der foresandt baade Sovested og en Kostportion. Da de arbejde hele Dagen, vilde jo Indtægten af deres Arbeide kunne afholde en Deel af de med deres Underhold forbundne Udgifter. Det fornødne Tilskud kunde maaskee passende fordeles paa den Enkeltes Commune (eller Amtsfattiggassen) og paa Statskassen. Ved denne Leilighed maa jeg gjentage, hvad jeg alt tidligere, i Aarsberetningen for 1866/67 Pag. 20 har udtalt med Hensyn til Institutets Elever, at det vilde være hensigtsmæssigt at lade de blinde Arbeidere modtage en bestemt Part af Arbeidsfortjenesten, som da burde opspares for senere at anvendes til Anskaffelse af Værktøi ved deres endelige Udtrædelse.

Ved en eventuel Udvidelse af Blindeinstituttet vil der være den gunstigste Leilighed til at forberede en saadan Foranstaltning ved Opførelsen af en Bygning med rummelige Værkstedes-Localer. Paa disse Værksteder kunde da Institutets Mestere, — hvoraf enkelte (navnlig Rebflageren og Kurvemageren) maatte lønnes saaledes, at de kunde være hele Dagen tilstede der, — føre Tilsyn med de ældre Arbeidere, samtidig med, at de veiledede Begynderne.

Elevstatistik.

a. Før Tiden fra Institutets Oprettelse til Mai 1868.

Elevantallet, der ved Institutets Åbning i 1858 beløb sig til 25, er efterhaanden steget til 70, idet der samtidig er afgaaet 62. Der har altsaa ialt været optaget 133, nemlig 78 Drenge og 55 Piger. De afgaaede Elever ere 36 Drenge (hvoraf 3 døde i Institutet) og 26 Piger.

Af de hidtil optagne Blinde vare efter Fødestedet 31 fra Kjøbenhavn (hvoraf 17 tilstede), 19 fra Kongerigets Kjøbstæder (hvoraf 10 tilstede), 75 fra Landet (hvoraf 40 tilstede); desuden 8 fra Hertugdømmerne (deraf 3 tilstede).

I den normerede Alder af 10—12 Aar optoges 46, under denne Alder 36, over denne 51. Af de 12, der optoges i det sidste Aar, vare 11 i en Alder af 9—12 Aar. I denne Alder er der ialt optaget 65, altsaa næsten Halvdelen. Før det fyldte 15de Aar er der ialt optaget 82.

Af Institutets Elever have 58 været blinde fra Fødselen eller det første Aar. Foruden dem havde endnu 26 mistet Synet før 7 Aars Alderen, og disse ere i det Væsentlige at sætte i Klasse med de Blindfødte. 25 havde mistet Synet mellem 7 og 10 Aars Alderen, 15 mellem 10 og 16 Aars Alderen.

Omtrent en Fjerdedeel af disse Elever havde noget Syn, skjøndt i høist forskjellig Grad. Desuden er der i de forløbne Aar optaget 9, der kun vare svagsynede og aldrig havde været blinde.

Af de 12, der optoges i det forløbne Aar, ere de 7 blinde fra Fødselen eller det første Aar.

b. Tilgang og Afgang af Elever i afvigte Skoleaar.

Paa Overgangen fra Skoleaaret 18 ^{66/67} til 18 ^{67/68} , d. 1ste Mai 1867, var		(40 Dreng 30 Piger)
Elevernes Antal	70	
3 Skoleaaret 18 ^{67/68} optoges	12 Elever (7 Dreng 5 Piger)	
3 Løbet af dette afgit:		
som udlærte	11 (4 mandl. 7 qvindl.)	
paa Grund af Betalingens Udeblivelse	1 (Pige)	
ved Døden	1 (Dreng)	

Tilfammen 13 Elever (5 mandl. 8 qvindl.)

Korsfiel mellem Antallet af Optagne og Afgaede	1
Elevernes Antal ved Mars-Examen i Mai 1868	69 Elever (42 Dreng 27 Piger)

Af de 13 afgaede Elever udtraadte 1 mandlig og 6 qvindelige i Begyndelsen af Aaret, og 1 Dreng var bestandig sog. Antallet af dem, der have haft deltagelse i Underviisningen i Skoleaaret 18^{67/68}, var altsaa 74, nemlig 45 Dreng og 29 Piger.

e. Elevernes Hjemstavn.

De 82 Elever (47 Dreng og 35 Piger), der enten vare tilstede ved Udgangen af April 1867 eller optoges i 1867/68, høre hjemme i følgende Kjøbstæder og Amter:

Fra Kjøbstæderne.

Fra Kjøbenhavn	19 Elever
„ Roeskilde	1
„ Skjelskør	2
„ Rønne	3
„ Nafføv	1
„ Odense	2
„ Thisted	1
„ Aalborg	1
„ Skanderborg	1
„ Fredericia	1
„ Flensborg	1
„ Randøborg	1

Fra Kjøbstæderne 34 Elever.

Fra Landet:

Fra Kjøbenhavns Amt	2 Elever
„ Frederiksborg „	7
„ Holbæk „	2
„ Sorø „	2
„ Præstø „	8
„ Bornholms „	2
„ Maribo „	2
„ Svendborg „	3
„ Odense „	2
„ Hjørring „	1
„ Thisted „	1
„ Aalborg „	2
„ Viborg „	1
„ Randers „	3
„ Skanderborg „	3

Transport . . . 41

		Transport...	41 Elever
Fra Aarhus Amt	.....		1
" Beile	"		3
" Kjølbing	"		1
" Ribe	"		1
" Holfsteen	"		1

Fra Landet 48 Elever.

Fra Sjællands Stift ialt	.....	48 Elever
" Holland=Falsters	"	3
" Fyens	"	7
" Sjælland	"	21
" Hertugdømmerne	"	3

Ialt 82 Elever.

d. Elevernes Forældre og nærmeste Slægtninge.

Af de 82 Elever ere fødte udenfor Ægteskab 10 (hvoraf de 9 af Forældre, der vare Tjenestefolk), 15 ere Børn af Arbeidsmænd og Indfiddere, 22 ere Børn af Avlsbrugere (18 Børn af Huusmænd og Parcellister, 4 Børn af Gaardmænd), 3 Børn af Sømænd (1 af en Skibsfører, 2 af Matroser), 2 Børn af Kjøbmænd, 2 af Militaire (1 af en Underofficer, 1 af en Quartiermester i Søetaten), 2 Børn af Høfere, 2 Børn af en Fragtmand, 2 Børn af en Steenhugger, 3 Børn af Skomagere, 2 af Smede, 2 af Snekere; en Skovfoged havde 1 Barn paa Institutet, en Farver 1, en Hjulmand 1, en Tømmermand 1, en Maskinmester ved et Theater 1, en Meieribestyrer 1, en blind Børstenbinder 1, en Opsynsbetjent ved et Fængsel 1, en Bødker 1, en Bager 1, en privat Vægter 1, en Skrædder 1, en Proppeffjærer 1, en Restaurateur 1 og en Toldcontroller 1.

Blandt de 82 Elever ere 3 Sødsfende=Par; i 2 af disse Tilfælde have Forældrene endnu et tredie blindt Barn; i een af Familierne, hvor Forældrene ere Søstendebørn, er det tredie blinde Barn tillige Idiot. Een af Eleverne har 2 blinde Søstende i Hjemmet.

e. I hvilken Alder Blindheden er indtraadt.

Blindfødte ere.....	17	}	34.
Blevne blinde i det første Aarsaar	17		
— — andet —	2.		
— — tredje —	1.		
— — fjerde —	4.		
— — femte —	5.		
— — sjette —	"		
— — syvende —	1.		
— — ottende —	2.		
— — niende —	9.		
— — tiende —	7.		
— — ellefte —	5.		
— — tolvte —	1.		
— — trettende —	"		
— — fjortende —	3.		
— — femtende —	1.		
— — senere —	1.		
Svaghynede.....	6.		

 Salt 82.

f. Anførte Aarsager til Blindheden.

I 17 Tilfælde medfødt Blindhed.	
" 13 —	Dienbetændelse (tildeels af skrophuløs Natur) og derved fremkaldt Amaurose.
" 11 —	de Nyfødtes Dienbetændelse (ophthalmia neonatorum).
" 8 —	Rjertelsgge.
" 6 —	udvortes Bestandigelse (ved Hug, Stik eller Pilestød).
" 6 —	Skarlagensfeber (i 1 forbunden med Hjernebetændelse).
" 2 —	Hjernebetændelse.
" 2 —	Mæslinger.
" 2 —	nerveus Svaghynethed.
" 2 —	diphtheritisk Dienbetændelse.

Transport. . . 69

3	1	Tilfælde	epileptisk	Krampe.
"	1	—	den	epidemiske
"	1	—	—	Typhus.
"	1	—	Hjernerystelse	(ved et Fald).
"	1	—	Centralaffection	fremkaldt ved Hovedets
			Deformitet.	
"	8	—	ubekjendt	efter hvilken Sygdom.
	<u>82.</u>			

g. Elevernes Alder.

Af de 69 Elever, der have deeltaget i Underviisningen indtil Skoleaarets Slutning, vare, efter den i Aarets Løb fyldte Alder,

5	Elever	(3	Drenge	2	Piger)	10	Åar	gl.
13	—	(6	—	7	—)	11	—	
12	—	(7	—	5	—)	12	—	
6	—	(4	—	2	—)	13	—	
7	—	(3	—	4	—)	14	—	
9	—	(7	—	2	—)	15	—	
6	—	(3	—	3	—)	16	—	
6	—	(5	—	1	—)	17	—	
4	—	(4	—	"	—)	18	—	
1	—	("	—	1	—)	20	—	

---

69 Elever (42 Drenge 27 Piger).

h. Længden af Opholdet paa Institutet.

Af de 69 Elever

have 6 Elever (5 Drenge 1 Pige) været i Institutet i mindre end 1 Åar.

—	6	—	(2	—	4	—)	—	—	i	1	—
—	13	—	(8	—	5	—)	—	—	imellem	1 & 2	—
—	12	—	(8	—	4	—)	—	—	i	2	—
—	8	—	(6	—	2	—)	—	—	"	3	—
—	7	—	(4	—	3	—)	—	—	"	4	—
—	5	—	(2	—	3	—)	—	—	"	5	—
—	7	—	(3	—	4	—)	—	—	"	6	—
—	3	—	(2	—	1	—)	—	—	"	7	—
—	1	—	(1	—	"	—)	—	—	"	8	—
—	1	—	(1	—	"	—)	—	—	"	9	—

---

69 Elever (42 Drenge 27 Piger).

Afgaaede Elever og deres Anbringelse.

Af de 62 fra Institutet afgaaede Elever vare 45 (26 mandlige og 19 kvindelige) udlærte.*) Af dem havde 1 tilbragt mindre end 2 Aar i Institutet, 3 havde været der i 2 à 3 Aar, 8 i 3 à 4 Aar, 9 i 4 à 5 Aar, 4 i 6 à 7 Aar, 7 i 7 à 8 Aar, 4 i 8 à 9 Aar.

Af de mandlige Blinde bleve 6 Kurvemagere (1 tillige Klaveerstemmer); 1 af dem (svagsynet) fattes i Lære hos en Mester, 5 toge Ophold hos deres Forældre; af dem er 1 senere død, og af de andre 4 have de 3 god Fortjeneste; en af dem (Carl Schulz i Fredericia) har endog til Tider havt Saameget at bestille, at han har maattet antage en seende Medhjælper. Som Rebslagere anbragtes 10, hvoraf 1 i Holsteen. Af de øvrige 9 ere 4 beskæftigede i Hjemmet (2 af dem efter først at have arbejdet blandt Fremmede); 2 anbragtes for Betaling som Lærlinge hos Mestere, 1 arbejder selvstændigt (Carl Harpsøe i Kjøbenhavn), men understøttes af „Foreningen for at fremme Blindes Selvvirksomhed“, 1 (paa Alm. Hospital) er senere gaaet over til Børstenhinderiet, 1 er uden Arbejde. 4 vare Musikere; af dem bleve 2 ansatte som Organister (deriblandt Frederik Jacobsen i Sørfjøbing) og have deres gode Udkomme, idet de tillige virke som Musiklærere og Stemmere; de andre to ere endnu uden fast Beskæftigelse. 1 blev Skomager i sin Hjemstavn (Hans Poulsen i Benge ved Skanderborg), hvor han har god Fortjeneste; han har oplært en yngre seende Brøder til sin Medhjælper. 1 blev Børstenbinder og er beskæftiget i Hjemmet. 3 bleve Maatteflettere; 2 af dem arbejde i Hjemmet, den tredje er uden Arbejde paa Grund af locale og personlige Forhold i Hjemmet; en af hine 2 lever sammen med sine to blinde Brødre, der især beskæftige sig med Strikning; den ene af dem forlod Institutet paa Grund af Svagelighed, den anden er Elev af det gamle Institut. (Disse 3 Brødre lidet alle af svage Been, og to af dem tillige af Tunghorighed). 1 Elev (svagsynet) anbragtes ved Randvæsenet, men lærte senere Bødkerhaandværket og fandt Beskæftigelse ved Meierivæsenet.

Af de kvindelige Blinde bleve 5 fatte i Arbejde ved Børsten-

---

*) Af de øvrige 17 forløbe 6 Institutet eller Forældrenes Lære, 8 paa Grund af Sygdom, 3 afgik ved Døden paa Institutet.

binderiet; 1 af dem lever sammen med en blind Broder, der aldrig har været Elev af Institutet, men har lært at binde Børster, og en blind Søster, der besørger Huusholdningen; 3 arbeide i Hjemmet og 1 i Selskabet „Kjødens“ Forsørgelsesanstalt for Blinde. I samme Anstalt er 1 Pige (Stine Poulsen) anbragt som Lærerinde ved „Aflyt for blinde Smaa børn“. 1 Pige (Marie Madsen) lever som Musiklærerinde i Kjøbenhavn og er tillige beskæftiget med Haandarbeide, medens en anden, med Kongelig Understøttelse, har opholdt sig her til videre Uddannelse af sin Syngestemme. Beskæftigede med forskelligt Arbeide i Hjemmet ere 5, paa Alm. Hospital 1, paa Blindeinstitutet 1 (til Pleiemoderens Assistance), blandt Fremmede 4 (deraf 2 svagshynde) — den ene hos ovennævnte blinde Musiklærerinde.

Skolen.

De Elever, der deeltog i Skoleunderviisningen, vare fordeelte paa Skolens 5 Klasser, saaledes, at der var 18 (9 af hvert Køn) i Forberedelsesklassen, 14 (7 af hvert Køn) i 1ste Klasse, 7 (5 Dreng og 2 Piger) i 2den Klasse, 11 (5 Dreng og 6 Piger) i 3die Klasse, 4 (3 Dreng og 1 Pige) i 4de Klasse. I enkelte Fag i de to øverste Klasser deeltog 14 (12 Dreng og 2 Piger). Antallet af dem, der havde Skoletimer, var altsaa 68, hvoraf 54 deeltog i alle Klassens Timer.

I Forberedelsesklassen har Læreren øvet Børnene i Hændernes og Fingrenes Brug til at anskueliggjøre sig Tingene og Forholdene, tildeels ved at danne smaa Gjenstande af Papir, dernæst i mundtlig Gjenfortælling og Fremsigelse af Vers. Til Læsning er for Begynderne benyttet *ABC'en* af en gammel Skolemands „Læsning for Børn“ (trykt i Relief), og i Forbindelse dermed Opstilling af Ord og Sætninger ved Hjælp af løse Bogstaver (alphabetisk ordnede i Klasser) paa dertil indrettede Tavler; de Viderekomne have læst deels i Neves Læsebog og deels i Molbechs Læsebog, hvoraf Dele ere trykte i Relief. Religionsunderviisningen indskrænkes til Bibelhistorie (fra Skabelsen til Sauls Død) og Psalmelæsning (10 Psalmer udenad). I Regning have de Flinkeste lært alle 4 Regningsarter med ubenævnte Tal.

Forste Klasse har haft Øvelse i Fortælling, Fremsigelse af Vers og Læsning (Rigsmaal og Dele af Borgens & Kungs Læsebog og af Molbechs Læsebog) og mundtlig Stavning. Hertil kommer Øvelse i Punktstift og den dermed forbundne Rettskrivning. Nogle Timer om Ugen anvendtes til forskellige forberedende Øvelser.

I Religion er gennemgaaet de tre første Hovedstykker af Catechismus (Luthers Forklaringer dertil ere lærte udenad); flere Skriftsprog navnlig til Forjættelserne om Jesu Fødsel ere anvendte, men ikke lærte udenad; af Bibelhistorie er fortalt fra Davids Thronbestigelse til Nr. 9 (incl.) i Balslevs Bibelhistorie, desuden de 5 første Fortællinger om Jesu Mirakler; 12 Psalmer samt Bægterversene ere lærte udenad.

Eleverne have regnet Reguladetri i hele Tal med Benyttelse af en i Relief trykt Regnebog.

Geographitimerne ere blevene benyttede til at orientere Eleverne paa Globen og Kaartet over Danmark.

I Historie er gennemgaaet fra Christendommens Forkyndelse i Danmark til Valdemar den Stores Thronbestigelse.

Anden Klasse har havt Øvelse i Læsning; af Grammatikken er gennemgaaet Sætningens Dele og Noget om Ordklasserne. Hestkrivning deels efter Dictat, deels af noget Udenadlært. Nogle Digte ere lærte udenad.

Catechismus 1ste Hovedstykke. Det gamle Testaments Bibelhistorie til det babyloniske Fangenskab. 18 Psalmer ere lærte udenad.

Der er regnet Reguladetri i hele Tal, og to af Eleverne have begyndt paa Brøfregning.

I Geographi er læst Danmark, Slesvig og den skandinaviske Halvø.

I Historie er læst fra Valdemar den Store til Frederik den 2dens Død.

I Naturhistorie er læst det Vigtigste om Pattedyrene og Fuglene.

Desuden har Klassen havt Timer i Skrivning af latinsk Skrift.

Tredie Klasse har havt Læsning og grammatikalsk Analyse, Stil af fortællende Indhold og Vers (11 Digte af Holsts store poetiske Læsebog).

Af Catechismus er læst 2det, 3die og 4de Hovedstykke, af Bibelhistorie det gamle Testamente fra Fødernes Hjemkomst fra Babylon og det nye Testamente til den hellige Aands Udgydelse over Disciplene. 18 Psalmer ere lærte udenad.

Der er regnet Reguladetri i Brøf og Opgaver hentede fra det daglige Liv. Nogle have regnet omvendt og sammensat Reguladetri.

I Geographi er gennemgaaet hele Europa.

I Historie fra Christian den 4des Thronbestigelse til vor Tid og Udsigt over Oldtidslivet i Danmark.

I Naturhistorie er læst Leddyrene og gjort Bekjendtskab med Formerne af nogle Plantedele og med nogle faa Mineralier.

I Geometri er læst første Kapitel af Steens Hovedformerne i Rummet.

I Naturlære er læst Tiltrækning, Tyngde, Vægt, Vægtfylde, Beining, Vægtstang, Tyngdepunkt, Rigevægt; Vægtfaalen og andre Beiningssredskaber; Vægtstænger som Maskiner, Tridsler, Vinde, Tandhjul.

Skriveundervisningen fortsættes.

Fjerde Klasse har havt Stil, Læseøvelser, Analyse og Vers (6 Digte af Holsts poetiske Læsebog og „Troskudsten“ efter Runeberg).

Hele Catechismus og hele Bibelhistorien er gennemgaaet.

I Regning: Procent- og Rentes-Regning.

I Geographi alle 5 Verdensdele.

I Historie: Lunds lille Grundrids af Verdenshistorien, Danmarks Historie repeteret.

I Naturhistorie det Samme som 3die Klasse.

I Geometri: andet Kapitel af Steens ovenfor anførte Bog.

I Naturlære: Beiningssredskaber, Vægtstang, Tridsler, Vinde, Tandhjul, Skraaplan, Rile, Skrue, Vegemers Spændighed. Vædsters Rigevægt, Tryk. Vegemers Vægtfylde. Vædsters Sammenhæng og Vedhængning, Udvidelse ved Varmen. Luftens Tryk, Barometre; Luftens Sammentrykning og Udvidelse, forskellige Indretninger, som grunde sig derpaa. Dampen og dens Anvendelse.

Skoletimernes Antal.

	Forberedelseskl.	1ste Klasse.	2den Klasse.	3die Klasse.	4de Klasse.	5dre Elever.
Danst	14	9	4	5	3	"
Forberedende Underviisn.			"	"	"	"
Religion:						
Catechismus	5	5	5	5	4	"
Bibelhistorie						
Psalmlæsning ...						
Bibellæsning						
Regning	5	4	4	3	2	"
Skrivning:						
Punktskrift	"	3	"	"	"	"
Latinsk Skrift	"	"	2	2	1	"
Geographi	"	3	2	2	2	"
Historie:						
Fædrelandshistorie	"	4	4	4	1	"
Verdenshistorie ...	"	"	"	"	3	2
Naturhistorie	"	"	2	2	2	"
Naturlære	"	"	"	2	3	"
Geometri	"	"	"	2	2	"
Spadsferetour	2	"	"	"	"	"
	26	28	23	27	23	3

Af Skoletimerne vare fælleds:

i Naturhistorie for 2den og 3die Klasse . . . . . 2 Timer.
i Psalmer for 2den, 3die og 4de — . . . . . 1 Time.

I 4de Klassen Time i Fædrelandshistorie have nogle af de ældre Elever deeltaget.

Endeel ældre Elever, deels saadanne, der ere optagne seent i Institutet, deels saadanne, der vare endeel tilbage i Rundstaber, have deeltaget i 3die eller 4de Klassen Timer i Dansk og Geographi uden at høre til Klassen.

Nogle uconfirmerede eller i Aarets Løb confirmerede Elever have paa samme Maade deeltaget i Religionstimerne.

To Elever have haft Timer i Fransk hos Forstanderen, 2 om Ugen. Det samlede Timeantal var saaledes 128 om Ugen.

I det forløbne Aar bleve 10 Elever forberedte til Confirmation.

Skolens Lærerpersonale.

Forstander og Førstelærer, cand. phil. J. Moldenhawer underviste i Dansk i de to øverste Klasser og i Geographi i de tre øverste Klasser; dertil to Timer Fransk og 1 Time Forelæsning; ialt 17 Timer om Ugen.

Undenlærer, cand. theol. Guldberg, underviste i Religion i de tre øverste Klasser, i Dansk i 2den Klasse, samt i Naturlære og latinisk Skrift; dertil 1 Time Bibellæsning; ialt 27 Timer om Ugen.

Tredielærer, cand. theol. Olrik, underviste i Religion i de to nederste Klasser, i Dansk, forberedende Øvelser, Punkttskrift og Geographi i første Klasse og spadserede med Forberedelsesklassen; ialt 27 Timer.

Fjerdelærer Castenschiold (Blind) underviste i Historie i alle Klasserne og i Regning i de tre øverste Klasser; ialt 27 Timer.

Femtelærer, cand. phil. Wildau underviste i Forberedelsesklassen i alle Fag undtagen Religion, i Regning tillige i første Klasse og desuden i Geometri i de to øverste Klasser; ialt 27 Timer.

Underviisning i Naturhistorie gaves af cand. polyt. Guldberg, der tillige har været virksom ved Tilviebringelsen af gode og hensigtsmæssige Modeller og andre Hjælpemidler til Anskueliggjørelse. Desuden er han beskæftiget paa Institutet med Trykning af Reliefsager og Forsærdigelse af forskellige andre Underviisningsapparater.

Den daglige Inspection besørgedes, som hidtil, af Forstanderen, 2den, 3die og 5te Lærer samt to Lærerinder, Enkefru Gertner og

Frøken Rye, der tillige undervise i Haandarbejde. Drengene undervistes i Strikning af Frøken Rye, som frivillig overtog 1ste Lærerindes Timer i Forbindelse med sine egne.

Gymnastik.

Dette for de Blinde, i endnu høiere Grad end for de Seende, saa vigtige Fag er bleven drevet i det samme Antal ugentlige Timer som hidtil og med den samme Inddeling, saaat Drengene, henved 40 i Tallet, vare deelte i 2 Hold med særskilte Timer, medens Pigerne, henved 30 i Tallet, fremdeles have maattet udgjøre 1 Hold, hvorved Underviisningen lider meget. Hertil kommer, at den indskrænkede Plads, som Gymnastiksalen yder, navnlig paa Grund af de talrige Apparater, gjør det endmere vanskeligt at beskæftige et saa stort Antal Blinde under Et. Da enhver Øvelse, som den Blinde skal foretage, i Begyndelsen udkræver megen Veiledning, vil det være særdeles ønskeligt, om Timeantallet, for Tiden ialt 10 om Ugen, maatte modtage betydelig Forøgelse. Pigerne saavelsom Drengene undervises af Gymnastiklærer Keibel. I Pigernes Timer er en Lærerinde tilstede. Pigerne have en Gymnastikdragt bestaaende af Blouse og Beenklæder af Bomuldstøi. Drengene ere iførte Blouse. Svømning for Drengene og Søbade for Pigerne i Sommermaanederne, Dands i Vintermaanederne een Time om Ugen for begge Kjøen, ligesom de foregaaende Aar.

Den alt i Begyndelsen af f. A. indførte Sygegymnastik har, takket vare Professor Nycanders uinteresserede Bestræbelser for denne Sags Fremme i Institutet, gjort ønskelig Fremgang, og ikke saa Elever, der leed af et eller andet Onde, som besvarliggjorde deres Deeltagelse i den almindelige Gymnastik for Sunde, have høstet væsentlig Nytte af Professor Nycanders Behandling, ja i nogle Tilfælde er der endog opnaaet fuldstændig Helbredelse. Da Professor Nycander nu paa andet Aar ikke blot uden Godtgjørelse har ledet Sygegymnastiken, men endog afholdt Udgifterne til en quindelig Assistent (hvorimod Institutet af Sygepleiecontoen har betalt den Assistance, der er ydet af Gymnastiklæreren) vilde det være meget at ønske, at Institutet herefter selv kunde udrede de til Sygegymnastiken fornødne Udgifter. Flere af Eleverne have gjort Tjeneste som Assistent og udført denne Gjerning til Professor Nycanders Tilfredshed.

Musik.

Til Sang have Eleverne fremdeles været indbeelte i 3 Hold, til Skrivning og Læsning af det brailleste Nodesystem i 3 Afdelinger.

Heri og i Klaveerspil underviser Kgl. Capelmusicus Schiøtt.

3 Violinspil underviser Kgl. Capelmusicus Stockmarr, i Fløitespil, Orgelspil og Harmonilære Organist Gether (Blind).

Musiktimernes Antal.

Sang og Musiklære 3 Hold.....	9	Timer.
Nodeskrift (deels paa andet Hold i Sang, deels særskilt i 2 Afdelinger).....	4	—
De Seendes Nodesystem	1	—
Klaveerspil 9 Elever	12	—
		<hr/>
		26 Timer.
Violinspil 9 Elever.....		12 —
Orgelspil og Harmonilære 1 Elev.....	3	—
Fløitespil 2 Elever	4	—
		<hr/>
		7 —
		<hr/>
		45 Timer.

Desuden have flere af Eleverne under Ledelse af Kgl. Capelmusicus Schneider 4 Gange om Ugen øvet sig i at spille paa Messinginstrumenter, og ved Hr. Schneiders med sjælden Dygtighed og Nidfærthed nu alt i over 2 Aar forsatte aldeles ulønnede Virksomhed i denne Retning er det lykkes at indøve to Hold af Hornblæsere, hvis smukke Præstationer vække almindelig Beundring og have forskaffet Hr. Schneider fortjent Roes af Musikkyndige. Ligesom denne Undervisning aabner de Blinde Udsigt til en god Vifortjeneste ved Siden af deres Haandværk, saaledes bidrager Hornmusikken ogsaa væsentlig til Oplivelse og Fornøielse for Institutets Elever ved mange Leiligheder.

Flere af de ældre Elever have ved deres musikalske Studier fundet redebon og kyndig Assistance hos Læreren Hr. Wildau.

Haandgjerning og Haandværk.

Pigerne bleve fremdeles underviste i sædvanlige kvindelige Haandarbejder, især Strikning, Syning og Stopning. Desuden have nogle faaet Undervisning i Børstenbinderarbejde, der er indført for 3 Aar

siden og har god Fremgang, eller i Spind, der er bleven gjenoptaget i det sidste Aar.

Drengene øves alle fra først af i Strikning og Sivfletning, tildeels ogsaa i at forfærdige Maatter. Senere gaae de over til et eller andet Haandværk som Kurvemageri, Rebflageri, Skomageri, eller Børstenbinderi. De, der oplæres i Musik som et Livserhverv, lære dog tillige noget Haandarbejde, forat de ikke af Mangel paa tilstrækkelig musikalsk Beskæftigelse senere skulle henfalde til Lediggang. En af disse har hos cand. polyt. F. Guldberg gratis faaet Veiledning i Paparbejde, en anden har hos 1ste Lærerinde faaet Timer i Knytning, medens en tredje senere har begyndt at lære Børstenbinderi. Det gjælder stedse om at vælge saadanne Arbejder, der ikke udkræve for megen Tid for at læres og senere lade sig forene med en Musikleærers og Organists Virksomhed.

Kurvemagernes Antal var 8, Rebflagernes 6, Skomagernes 8, Børstenbinderenes 4 (2 Dreng og 2 Piger), Maattefletternes 8.

Tidmængden var uforandret, nemlig i Kurvemageri og Maattefletning (samt Korfædefletning) 36 (hos Kurvemagermester Soelberg), i Rebflageri 30 undtagen i 3 Sommermaaneder, da det kun var 24, (hos Rebflagermester Jørgensen), i Skomageri 20 (hos Portner Enevoldsen), i Børstenbinderi 18 (hos Børstenbinder Petersen).

Til Trods for det indskrænkede Tidmængde have de opnaaede Resultater gjenneemgaaende været særdeles tilfredsstillende hvad Arbejdernes Godhed angaaer, i hvilken Henseende de kunne taale en Sammenligning med Arbejderne fra de bedste Institutter i Udlandet. Det, hvori det kommer an paa at stræbe videre, er Opnaaelsen af større Hurtighed og et forretningsmæssigt Greb paa Professionen (see de indledende Bemærkninger); dette, der ved alle Blindeinstitutter er det svageste Punkt, har man hidtil bedst raadet Bod paa ved de for Blinde oprettede Arbejdsanstalter og frie Værksteder. Ved den danske Generalconsul Berry har Institutet modtaget en interessant Samling af Prøver paa samtlige de Arbejder, som udføres i Arbejds- og Værestalten for Blinde (Asylum for the blind) i Edinburgh. Disse vare deels Kurve, Børster, og kvindelige Haandaarbejder, der faa temmelig svare til hvad der udføres her i Institutet, deels Madrasser, Sække og forskjellige Slags vævede Maatter baade af Cocostreveler og af Uldgarn. Sidstnævnte Fabrikat staoer paa et høit Trin, men egner sig bedre til at indføres i en Arbejdsanstalt for Bøgne end i et Institut, da dertil udkræves mere legemlig Styrke, end Børn ere i Besiddelse af. Ogsaa Ma-

drasfestoening egner sig ifølge sin Natur mindre godt for et Institut, hvorimod den har viist sig ret indbringende ved Arbeidsanstalterne. Det er noget lignende med Fabrikationen af Pindebrænde i London, der ved den derværende Arbeidsanstalt har viist sig som det meest indbringende Arbeide, medens det dog ikke vilde afgive en passende Underviisningsgjenstand i et Institut. Det er det Slags Arbeider, som enhver Blind, der har lært at bruge sine Hænder, med Oethed kan sætte sig ind i, og som derfor kunne anvendes til at bestjæftige ledige Hænder i Arbeidsanstalten, naar det skorter paa Arbeide i een eller anden Profession.

Forskjellige Meddelelser.

Huus- og Dagsorden uforandret. Foruden de sædvanlige Festsdage, nemlig Jule- og Nytaars-Aften, Kongens og Dronningens Fødselsdag, Institutets Stiftelsesdag og en Skoutour paa en heel Dag, skænkede Kongen Eleverne „en glad Dag“ baade ved Majestaternes Solbryllup og ved Konges Georgs Formaling.

Ligesom de foregaaende Aar, besøgte Størstedelen af Eleverne deres Familie i Sommerferien, idet der af samtlige Dampskibeiere er tilstaaet dem fri Reise med Dampskibene, ligesom Betalingen paa Fernbanen er udsat til det Halve. Enkelte Elever vare i Besøg hos Kammerater; at søge dem anbragte i Ferien hos ganske Fremmede vilde neppe være at anbefale, og der vilde vel ogsaa vanskelig findes Noget, der ønskede en fremmed Gæst, som var blind.

Fra Relieftrykkeriet udgik flere Musikalier for forskjellige Instrumenter, Choraler for 1 Stemme*) og et nyt Danmarksklaart; desuden fortsattes Trykningen af Apostlenes Gjerninger, og paabegyndtes „Casebog for Begyndere“ efter „en gammel Skolemands Børnebog“, samt en Bibelhistorie (efter Balslev).

Ligesom Institutet det foregaaende Aar ved Industrindstillingen i Stockholm fik et „Hædersdiplom“ for sine Musikalier for Blinde, saaledes tildeelttes der Institutet ved Udstillingen i Paris „Mention honorable“ for de Prøver paa Elevernes latinske Skrift, der vare udstillede

---

*) Hensigten med Trykningen af disse Psalmelodier er at sætte de Blinde istand til at medvirke ved Kirkesangen, hvorved de af og til kunne have et lille Biehverv paa Steder, hvor der intet Orgel findes.

i Forbindelse med det af Cand. E. E. Guldberg construerede Skriveapparat for Blinde, og for Tegninger udførte ved Hjælp af et ligeledes udstillet Tegneapparat af Cand. F. Guldberg. Disse Gjenstande ere senere erhvervede af det Kgl. Industrimuseum i Turin, som har indlemmet dem i den Afdeling af sine Samlinger, der har til Formaal at vise de nyeste Fremstridt i Blindeopdragelsen.

Kjøbenhavn i Juni 1868.
